

A Rothermere-akcióról beszélt az új doklóhoz a szegedi egyetem rektora.

(A Délmagyarország munkatársától) Szombaton délelőtt fényes külsőségek között tizenkét jelöltet avattak doktorrá a szegedi egyetemen. Az aulát előkelő közönség töltötte meg. A felavatott doktorokhoz dr. Tóth Károly prorektor nagybörszédet intézett, amelyben többek között a következőket mondta:

— A magyar kérdés, Trianon revíziójának kérdése, az utóbbi hónapokban lényeges változáson ment át. Amiről egy évvel ezelőtt mi magunk itt bent is csak félve, sutlogva beszéltünk, az ma a világ közvéleményének ítélőszéke elé vitte. Amilyen hiba volna ehhez az akcióhoz vérmes reményeket fűzni, azt várni, éppen olyan, vagy még nagyobb hiba volna az, ha ezen akció jelentőségét lebecsülnék.

— A lord Rothermere által kezdeményezett akciónak végső oka annak fölismeréséből látlálik, hogy egész Közép- és Kelet-Európában egyedül mi, megmaradt maroknyi magyarság vagyunk a polgári társadalmi rendnek, a fokozatos fejlődésnek biztos pillérei, következésképp a bolsevizmus elleni küzdelemben egyedül reánk lehet

egész biztosan számítani. És ezt a feladatunkat csak akkor tudjuk teljes erővel betölteni, ha ősi határaink visszaállítatnak.

— Ami az akció várható hatását illeti, ennek jelentősége abban áll, hogy az európai közvéleményt előkészíti a nagy változásra. Már megrendül a hit a békeszerződések változhatatlanságában. Magát a változást, az eredeti, az ősi határok helyreállítását azonban, ha majd eljön az alkalmas lélektani pillanat, nekünk magunknak fog kelléni végrehajtani. Addig is, amíg ez az időpont eljövend, kötelességünk nekünk is és különös kötelességük Önöknek, Doktor Urak, akik Erdély kiűldözött egyetemének kezéből kapják a diplomát, mindent elkövetni, hogy a revízió tudata megerősítessék kint és bent egyaránt.

A doktorra avatott jelöltek a következők voltak: a jogtudományokból Habermann Gusztáv, Reich Oszkár, Rófi Károly, az államtudományokból: Cservinszky István Arthur, Graff József László, Kalmár Gyula (summa cum laude), az orvostudományokból: Bogner Rudolf, Ivánka Gyula, Löwinger Simon, Ludescher István és Major György.

Krausz János nem tanulhat az egyetemen, mert Ady Endrét igazabb költőnek tartja Gyóni Géznál.

Az Ady-rajongó diákok, akik egy önképzőköri beszéde miatt kicserélték a piarista gimnáziumból, kizárják a szegedi egyetemenről is.

(A Délmagyarország munkatársától) Az egész országban méltó felhívást keltett az az iskolai botrány, amely két évvel ezelőtt zajlott le a piaristák vezetése alatt álló szegedi városi gimnázium hetedik osztályában az osztály egyik növendéke, a tizenhétéves Krausz János körül. A botrány az iskola

egyik önképzőköri üléséből

keletkezett. Ezen az ülésen az egyik diák Gyóni Géza ismert háborús versét szavalta. A szavaltat megvitálására Krausz János vállalkozott, aki kritikájában összehasonlította Gyóni és Ady költészetét és megállapította, hogy Ady volt az igazabb, a magyarabb, mert a háboru után kiderült, hogy azoknak volt igazuk, akik előre megjósolták a magyar-

ság katasztrófáját és akik nem áldozták fel magukat az idegen háborús érdekekért.

A tizenhatéves diákok másnap nagyon mebotránkoztak ezen a »destruktív« kritikán. Gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy bojkott alá helyezik osztálytársukat. Később azután már a bojkottal sem elégedtek meg, hanem elhatározták, hogy

Krausz János elítélését követelik az iskola igazgatójától.

Határozatukat jegyzőkönyvbe foglalták, a melyben Krausz János önképzőköri beszédének néhány részletét is beiktatták alaposan eljertve és a jegyzőkönyvet átnyújtották a gimnázium igazgatójának. Közben természetesen a bojkott botrányos jelenetekben nyilatkozott meg, úgy, hogy Krausz Jánost a béke megóvása érdekében nem is engedték be az előadásokra.

A tanári kar az ügyet döntés végett dr. Lippay György tankerületi főigazgatóhoz tette át, aki

Krausz János elítélését rendelte el.

Hiába volt minden közbenjárás, hiába kért bocsánatot a hetedikes diákok, nem volt kegyelem számára. El kellett hagynia a gimnáziumot, amelynek hetedik éve volt növendéke.

Ez a szomorú és érthetetlen diákttragédia azonban nem törte meg Krausz János lelkét. Magánaton tanult tovább és szabályos időben letette az állami reálgimnáziumban a hetedikes vizsgát, majd az idén, szintén mint magántanuló, leérettségizett és a mindig közepes diák a reálgimnázium egyetlen preclare prematurus növendéke lett.

Tanárai és az érettségi vizsgálatokat vezető bizottság tagjai csodákat mesélnek azokról a pompás, szabatos feleletekről, amelyeket a kicserélt diák a feltevésekre adott.

Krausz János nem elégedett meg az érettségi bizonyítvánnyal, hanem

elhatározta, hogy tovább tanul.

A jogi pályára érzett hivatottságot, tehát beadta felvételi kérelmét a szegedi Ferenc József Tudományegyetem jogi karához. Kérelméhez úgy, amint azt az új egyetemi szabályok előírják, mellékelte a szegedi államrendőrség által kiállított erkölcsi bizonyítványát, amely azt állította, hogy a folyamodó

erkölcsi, hazafias szempontból kifogás alá nem esik, politikailag teljesen megbízható,

a proletárdiktatura alatt nem követett el semmiféle államellenes bűncselekményt. Mellékelte az erkölcsi bizonyítványon kívül azt a bizonyítványt is, amelyet a szegedi reálgimnázium igazgatója állított ki számára és amely azt igazolta, hogy Krausz János jó magaviseletű, kifogástalan szorgalmu diák volt.

a jogi karra való felvételre a legmelegebben ajánlható.

Természetesen mellékelte érettségi bizonyítványát is, amelyből azt tudhatta meg a jogi kar, hogy Krausz János kitüntetéssel tette le minden tárgyból az érettségit. Talán rajta kívül nem is volt olyan diák, aki ilyen tökéletes előfeltételekkel kérte volna behozását a magasabb tudományok hajlékába.

Az egyetem jogi kara fel is vette Krausz Jánost a hallgatók sorába. A határozatról hivatalos írást is kapott dr. Menyhárt Gáspár dékán aláírásával és a jogi kar hivatalos pecsétjével. Mivel Krausz János szülei szegény emberek, szűkös jövedelmükből nem igen kerülhetne ki a magas egyetemi tandíj, a kari határozattal felvett diák tandíjmentességért folyamodott. Kérelmét a jogi kar tárgyalta le és a mellékelt ragyogó bizonyítványok alapján a lehető legkedvezőbben intézte el.

Krausz János teljes tandíjmentességet kapott az egyetemen,

ami a preclare prematurus bizonyítványok szegénysorsu tulajdonosait teljes joggal meg is illeti. A karnak erről a határozatról is kapott hivatalos értesítést, amely felszólítás volt arra is, hogy iratkozzon most már formailag is be és jelenjen meg a jogtudományi kar dékánjánál beiktatása végett.

Krausz János a meghatározott időben jelentkezett dr. Menyhárt Gáspár dékánál. Felmutatta írásait és kérte beiktatását, de

a dékán legnagyobb meglepetésére kijelentette, hogy nem iktathatja be, mert felvétele körül váraiban bajok keletkeztek.

Feljelentés érkezett ugyanis ellene és a jogi karnak a feljelentések alapján revízió alá kell vennie korábbi határozatait. Közölte a dékán azt is a kétségbeesett diákkal, hogy

volt gimnáziumi osztálytársai jelentették fel

és azzal vádolják, hogy két évvel ezelőtt hazafiatlan kijelentéseket tett az iskolai önképzőkör ülésén, amelyek miatt ki is csapták a gimnáziumból. A feljelentés alapján a joghallgatók szervezete,

a Werbőczy bajtársi szövetség is tiltakozását jelentette be Krausz János felvétele ellen.

Jőjjön el másnap ismét Krausz János, akkor majd megtudhatja a kar új határozatát.

Krausz János másnap ismét jelentkezett a dékánál, aki sajnálattal közölte vele, hogy

a kari ülés megsemmisítette a korábbi határozatokat, érvénytelenítette az Ady-rajongó diák felvételét

és visszavonta teljes tandíjmentességét is.

A másodszor is kicserélt diák csodálkozva kérdezte meg a dékántól, hogyan hozhatott a szegedi egyetem jogtudományi kara a vádlott megkérdőzése és kihallgatása nélkül ilyen súlyos határozatot? Dr. Menyhárt Gáspár professzor erre a kérdésre azt válaszolta, hogy a kar szükségtelennek tartotta Krausz János kihallgatását, mert az önképzőköri jegyzőkönyvből pontosan megállapította a tényállást, megállapította azt, hogy Krausz János két évvel ezelőtt, mint a szegedi kegyesrendi gimnázium hetedik osztályának növendéke — hazafiatlan kijelentéseket tett, tehát a feljelentésbe foglaltak megfelelnek a valóságnak.

Hiába hivatkozott a szegedi reálgimnázium preclare prematurus növendéke arra, hogy az önképzőköri jegyzőkönyv nem tekinthető a teljes jog szabályai szerint hatósági okiratnak, súlyosabb okmányoknak a rendőrség erkölcsi bizonyítványánál és a reálgimnázium igazgatója által kiállított bizonyítványnál, dr.

Szorultságában aztán Praznovszky diplomáciai úton próbált boldogulni, a szép Kindermannét nyerte meg szövetségesének s keresztül az alá vették a pillebotlóst. Aigner Lajos, aki első történetírója volt a nevezetes lepkének, úgy meséli, hogy Praznovszky térdén állva kérte Kindermannétől a lepkét s az asszony ugyanakkor addig istenkedett az urának, hogy az kénytelen volt engedni a barátság és családi békeség kedvéért. Tíz aranyért Praznovszky Ignác lett az Oxytrypia és halála után, a nyolcvanas években az akkor alakult szegedi múzeum vette azt meg az egész gyűjteménnyel együtt. Így került az első Oxytrypia Szegedről Budapestre és így került a második a véletlen szeszélyéből Budapestről Szegedre s így vagyok én egyéb naplopó foglalkozásaim mellett a legdrágább magyar pillangó felelős pásztora is.

Azóla a budai hegyekben többször is megtalálták már a gyorsröptű és röptében ezüst cillorgató pillét, de mindig csak szörványosan s nemrégiben egész misztériumát kiderítették a szakemberek. A lepke hernyói a vad iris-fajok gyökérgumóiban élnek, vagyis ezek a tápláló növényei a pillének, amelynek őshazája valahol lent van Ázsia belsejében. Onnan vándorolt idáig ez a nagyon régi pillefaj még valamikor a jégkorszak után, mint tipikus alföldi pille. Amint aztán a kultúra feltörte az iris homokokat, a pille lassankint felszorult a budai hegyekbe, a szép lepké-faj napjai azonban ott is meg vannak számlálva.

Az Oxytrypia mintha szimbolikus pineje volna a magyarságnak. Turán mezőiről jött és elterjedésének nyugati határa összeesik a mienkével. Először néztem szíriát a, amiket a tudomány tolvajnyelve bagoly rajzolatának nevez ugyan mi van beléjük írva?